

ническо-то изучаване на азбукѣ-тъ и на слога-тъ, и научава ся лесно да чете и да пише (*). Подирь това слѣдува усовершенствова- ваніе въ ясно, отчетливо четене и въ краснописаніе. Това е онъй моментъ въ живота на дѣте-то, кога то постѣпя въ учебно заве- деніе, или кога вообще наченва да ся учи съ по-серьезенъ начинъ, кога между друго хвапѣтъ да го учать грамматикѣ. Но понапрѣдъ трѣбва да ся постараетъ да развиемъ въ дѣте-то даръ слова. Нека то понапрѣдъ привыкне да изражава ясно мысли-тъ си за онъя прѣдметы, които сѣ около него: и кога ся достигне тая цѣль, то- гава настава время наедно съ развитіе-то на дара словесный да при- водимъ дѣте-то въ сознаніе на языка, когото говори то по навикъ, като по инстинктъ, зачото е това едно отъ неговы-тъ необходимы жи- знены отправления. Такова живо ученіе трѣбва да ся наченва не отъ отдѣлы думы, които тѣй по едначкы иѣмать никакво значеніе, още повече отъ отдѣлы звукове, а отъ прѣдложеніе, което изражава пълнѣ, вразумителнѣ за дѣте-то мысль. Но прѣдложеніе-то съ свои- тѣ части е само форма, въ кождо ся изражава дадено содержаніе. Живо-то ученіе изискува да не отдѣляваме формѣ-тъ отъ содер- жаніе-то ъ, като ги разгложимъ, тойчасъ пакъ да ги соединяваме наедно. Найнапрѣдъ отъ разборъ на дадено прѣдложеніе чрѣвъ во- просы: *за какво* и *что* ся говори? учителя-тъ дава на ученика да разбере, что е подлежаще и что е сказуемо, и тойчасъ му прѣд- ставлява редъ отъ примѣры, гдѣ сѣща-та форма ся види въ различно содержаніе. При това ученика-тъ ся намира още въ страдателно по- ложеніе: той прави разборъ въ дадены-тъ му примѣры. Но наедно съ това трѣбва да ся развива и негова-та самобытна дѣятельность: на дадены-тъ подлежащи придира приличны сказуемы, на даде- ны-тъ сказуемы — подлежащи. При това ученика-тъ привыкнуба да прави наблюденіе, приучава ся да мысли и правилно да изражава мы- сли-тъ си. Въ такъвъ точно видъ трѣбва да ся продължава изуче- ніе-то на всичкѣ-тъ грамматикѣ. Всяко прѣдложеніе изражава мы- сль, коя принадлежи на говоряще-то лице: затова во всяко прѣдложеніе трѣбва да ся различавать наклоненія, времена и лица (сѣ какъ и да бы были часть рѣчи изразены подлежаще-то и ска-

(*) Тая метода може да бѣде удобопримѣнима само въ думашно обу- ченіе, гдѣ учителя-тъ има работѣ само съ едно дѣте; но тя въ общественно учи- лище надали ще можа да ся употрѣби. Прѣв.